

تقویم و تحلیل جشنواره / روز اول

عاشقانه خوبان و عاشقانه خونین

رضا صانمی
منتقد سینما

جشنواره سی و نهم فیلم فجر در سوررئالیست‌ترین دوره خود آغاز شد و این بار به جای شور و هیاهو انگار با ترس و لرز همراه بود، جشنواره‌ای که در فضای ملتهب کرونایی بدون التهاب سینمایی همیشه برگزار شد؛ این بار با دو فیلم در روز و نشست با صندلی‌هایی که از هم فاصله گرفته‌اند و چشم‌هایی که پشت ماسک به تماشای فیلم نشست‌اند. منتقدان و خبرنگاران که عده‌ای در برج میلاد و گروه دیگری در پردیس ملت قرار است به مدت ۱۰ روز تولیدات سالانه سینمای ایران را ببینند و ارزیابی کنند. ما هم هر روز در صفحه «تقویم و تحلیل جشنواره» به نقد و بررسی فیلم‌های جشنواره سی و نهم می‌پردازیم. «رمانتیسیم عماد و طوبا» فیلم افتتاحیه جشنواره بود و «بی همه چیز» هم به عنوان فیلم دوم به نمایش درآمد. رمانتیسیم عماد و طوبا؛ سیر عشق کاوه صباغ‌زاده را هم با فیلم‌های پدرش می‌شناسیم هم با فیلم «ایتالیا-ایتالیا» به عنوان نخستین تجربه فیلمسازی‌اش. «رمانتیسیم عماد و طوبا» هم در همان فضا و جهان سینمایی فیلم اول ساخته شد و احتمال می‌رود که کاوه صباغ‌زاده بخواهد با فیلم بعدی خود در همین فضا و در بستر کمدی رومانتیک، سه گانه خود را تکمیل کند. رمانتیسیم عماد و طوبا فضای سرخوشانه تری نسبت به ایتالیا-ایتالیا دارد و سوبیه‌های فانتزی آن پررنگ‌تر از آن است. در واقع فیلم در یک بینامتنیت فانتزی-رنال قصه‌اش را روایت می‌کند. قصه‌ای که اقتباسی است از کتاب «سیر عشق» آلن

دوباتن که کتاب‌هایش در حوزه رمان-روانشناسی در ایران مخاطبان زیادی دارد. صباغ‌زاده ایتالیا-ایتالیا را هم بر اساس برداشت آزاد از کتاب جومیا لاهیری ساخته بود و به نظر می‌رسد اقتباسی بودن را هم باید یکی از مؤلفه‌های سینمای او دانست. رمانتیسیم عماد و طوبا چنانکه در خلاصه فیلم هم آمده قصه‌ای از این گزاره معنایی است که عشق بیش از اینکه یک هیجان و تپش قلب و خارش پوست باشد یک مهارت است و همین فقدان یا کمبود مهارت‌های ارتباطی، زندگی‌های عاشقانه را بتدریج به زندگی ملال آور و گاه پراز نفرت و بی‌زاری بدل می‌کند. کمدی - رمانتیک بودن آن به معنای خنده برای سرگرمی نیست بلکه بیشتر برای تلطیف و خلق فضای سرخوشانه است و استفاده از رنگ‌های شاد در فیلم هم به همین منظور بوده است. به عبارت دیگر کمدی در اینجا برای خنده دار شدن موقعیت نیست بلکه یک فضای مفرح ایجاد می‌کند تا در پس آن حرفی جدی و گاه تراژیک با تلخی کمتری به مخاطب منتقل شود. از این حیث واجد نوعی امید و نگاهی از سر خوش بینی نه خوش خیالی به غایت زندگی مشترک است. از این رو فیلم را نباید کمدی به معنای رایج و متداول آن معنا کرد. درست به همین دلیل است که می‌توان گفت رمانتیسیم عماد و طوبا یک مانیفست زناشویی است که در کنار آسیب شناسی به ارائه راه حل هم می‌پردازد و مهارت‌هایی را که لازمۀ تداوم یک زندگی عاشقانه یا دست‌کم زندگی رضایت بخش است در بستر خود درام و گرۀ گشایی‌های دراماتیک آن مطرح می‌کند. رمانتیسیم عماد و طوبا ماجرای عشقی آنها را از کودکی تا پیری با فراز و نشیب‌های یک زندگی مشترک به تصویر می‌کشد. روایتی که توسط سارا بهرامی به عنوان راوی

قصه بیان می‌شود تا از ظرفیت کلامی قصه‌گویی در بیان توصیه‌های روانشناختی قصه استفاده شود. البته گاهی این سوبیه کلامی از ساختار درام بیرون زده و گل درشت می‌شود. آنچه می‌تواند تماشای این فیلم را بویژه برای زوج‌های جوان جذاب کند پردازش بدون تعارف نقاط آسیب‌زایی است که می‌تواند در یک رابطه عاطفی به وجود بیاید و در واقع فیلم با نگاهی علت شناسانه به ریشه‌یابی و دردشناسی دست زده

زندگی من مثل امیر است

اگر تحت تأثیر قرار بگیرم باید بگذارم بروم ولی من اهل رفتن نیستم. با گفتن این حرف‌ها برخی فکر می‌کنند ما ریاکاریم ولی عیبی ندارد، من این ریاکاری را دوست دارم. من امیر و اتفاقات این فیلم را در جامعه خودمان می‌بینم. / نشست خبری «بی همه چیز»

پرویز پرستویی: روزی که قصه را خواندم، احساس کردم زندگی من مثل امیر است. به عنوان فخر و غرور نمی‌گویم اما گاهی فکر می‌کنم زندگی‌ام همانند شخصیت امیر در این فیلم شده است، مجبورم سکوت کنم و از دردها و ناهنجاری‌ها نگویم. خودم را هم از دنیای مجازی جدا کرده‌ام. من گوشم را بستم فکر کردم

از مادرم یاد گرفتم به جایزه فکر نکنم

نقش برایم جایزه محسوب می‌شود و چه بهتر که از معتبرترین جشنواره فیلم ایران جایزه هم بگیرم یا بابت بازی در این فیلم نامزد شوم. / نشست خبری «بی همه چیز»

باران کوشی: من از مادرم یاد گرفتم به جایزه فکر نکنم. این به معنی آن نیست که جایزه خوشحالم نمی‌کند، بلکه خوشحال هم می‌شوم اما به این روند سلیقه‌ای فکر نمی‌کنم. گرفتن این

